

Ion Șișcanu, *Destăranirea bolșevică în Basarabia*, Chișinău, "Adrian", 1994, 140p.

Sub acest titlu (cuvântul destăranire nu se află în nici un dicționar al limbii române; el vrea să însemne desființarea țărânimii) autorul analizează "colectivizarea gospodăriilor țărănești" dintre Prut și Nistru, din momentul în care teritoriul Basarabiei devine "pământ sovietic" și până la "victoria rânduiri colhoznice" în R.S.S. Moldovenească. Autorul reconstituie în același timp, pe baza unor documente din arhivele basarabene și sovietice imaginea fenomenului de "deschiaburire" ca "metodă a colectivizării compacte", cum sunau rezoluțiile bolșevice. Semnificația lucrării constă în spulberarea, cu fapte și argumente tocmai din arhivele bolșevice a mitului că procesul caraghios al colectivizării "a construit o mare revoluție, ce a condus - după cum glăsuiau documentele vremii - la "zdrobirea sistemului capitalist în agricultură și a creat cea mai mecanizată și cea mai prosperă agricultură" sau a falselor concluzii aberante, cum că, trecerea țărânimii la colhozuri "a deschis largi posibilități în fața țărânimii colhoznice pentru îmbunătățirea rapidă a stării materiale și ridicarea nivelului cultural".

Ca și în cazul altor lucrări ale sale, Ion Șișcanu își împarte lucrarea de față în două părți distincte: o suită unitară de studii - concentrate în trei capitole: I. *Colectivizarea și lichidarea chiaburimii în URSS* (în care analizează: planul cooperatist leninist, ca suport bolșevic inventat, doctrina necesității de a fi organizate colhozuri și de a fi lichidată chiaburimea ca clasă, rețeaua de arteluri agricole și destinul țăranilor "chiaburi"); II. *Instaurarea orânduiri colhozince pe teritoriul dintre Prut și Nistru* (capitol în care analizează și evidențiază: extinderea colhozurilor pe pământul românesc cotropit, reluarea colectivizării și realizarea "sarcinii arzătoare"), iar al treilea capitol *Deschiaburirea în Basarabia* cuprinde subcapitolele: "dușmanul de clasă" până la întocmirea listelor, evidențierea "chiaburimii" și "calvarul".

În cea de-a doua parte a lucrării, în anexă, autorul așează 6 documente, dintre cele mai semnificative și esențiale pentru fundamentarea propriei sale lucrări și înțelegerea veridică a temei analizate: 1) Informația privind rezultatele identificării și supunerii la impozitul agricol a gospodăriilor chiaburești în 1947 în raioanele de pe malul drept al R.S.S. Moldovenești; 2) Hotărârea nr. 509 a sovietului suprem a Consiliului de Miniștri al R.S.S. Moldovenești, "Cu privire la deportarea din R.S.S. Moldovenească a familiilor de chiaburi, a foștilor moșieri comercianți" (document ce cuprinde "listele chiaburilor" pe orașe și raioane, cu specificarea expresă că deportarea se va face "în afara hotarelor R.S.S. Moldovenești, pe viață, în regiuni îndepărtate ale URSS"). 3) Hotărârea Consiliului de Miniștri al R.S.S. Moldovenești "Cu privire la confiscarea și realizarea averii deportaților de pe teritoriul R.S.S. Moldovenești". 4) Listele cuprinzând: a) împrumutnicii trimiși în Basarabia, de la "centru" spre a executa acțiunea criminală a deportărilor și b) activiștii ce au

acționat în fiecare raion al Basarabiei, iar în ultimul document, cel mai amplu, un raport "cu privire la rezultatele activității de deportare a chiaburilor, trădătorilor și al altor elemente antisovietice", precum și "stenograma ședinței la tovarășul Koval N.G., prim secretar al C.C. al P.C. (b) din Moldova din 9 iulie 1949.

Autorul dezvăluie fapte și date impresionante: începută în anii 1940-1941, dar întreruptă de război și parțial și de foametea din 1946-1947, colectivizarea și, simultan, "deschiaburirea", deportarea, sovietizarea, stalinizarea au fost însoțite de violență, genocid național, arestări și maltratări, strivirea populației sub "teascul impozitelor" cum plastic scrie autorul - fenomen care demască odată în plus absurditatea, anacronismul, ferocitatea, terorismul și criminalitatea ce au caracterizat "superioritatea regimului socialist-stalinist". Cartea acuză cu documente ale regimului totalitar de epocă, într-o manieră complexă, veridică, nuanțată cum ar putea-o face o mie de "dușmani" de ieri sau de azi ai epocii staliniste. Numai în noaptea de 5 spre 6 iunie 1949, din Basarabia, odiosul regim stalinist a deportat, conform datelor păstrate în arhivele bolșevice, nu mai puțin decât 11.239 de familii de țărani, care, calculând în medie câte 5 membri, conform practicii istoriografice mondiale, înseamnă în total: 56.195 de persoane. Dar cei care n-au fost trecuți în statistici? dar cei uciși în păduri, în lagăre de muncă forțată? Cine, ce Dumnezeu al oamenilor de astăzi și mai ales al celor de mâine va putea plăti pentru aceste ființe nevinovate? Ce act mai acuzator poate fi adus în fața celor care azi ar mai îndrăzni să propună refacerea celei mai inumane dintre închisorile lumii, URSS?

Mihai Iacobescu